

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ЗДОРОВ'Я**

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»

**збірник тез науково-практичної internet-конференції
з міжнародною участю
присвячено пам'яті професора О.В. Пешкової**

23-24 квітня 2020 року

Харків – 2020

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ЗДОРОВ'Я**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРЯМОВАНІ НА
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»**

присвячено пам'яті професора О.В. Пешкової

23-24 квітня 2020 року, м. Харків

Збірник наукових праць

Випуск 1

Харків - 2020

УДК 614.02 (06)

Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини
//Збірник наукових праць. – Харків, 2020. – Випуск 1. – 228 с. (укр.)

Даний випуск містить матеріали науково-практичної internet - конференції з міжнародною участю, присвячений пам'яті професора О.В. Пешкової (23-24 квітня 2020 року, місто Харків)

У збірнику розміщені наукові статті викладачів, молодих вчених, аспірантів, магістрантів, студентів, функціонерів сфери фізичної терапії та фізичної культури та спорту.

Тематика збірника:

- Актуальні питання фізичної терапії;
- Сучасні освітні здоров'язберігаючі технології;
- Медико-біологічні основи здорового способу життя;
- Загальнолюдські цінності в контексті фізичного виховання і здорового способу життя;
- Психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя;
- Спорт як складова активізації здорового способу життя студентської молоді.

Матеріали відбиваються в міжнародних науково метричних базах даних **Google Scholar**

Друкується в авторській редакції

Зауваження, побажання та пропозиції направляти на e-mail:

- ✓ sport@nuph.edu.ua
- ✓ anastasianevelika89@gmail.com

©Національний фармацевтичний університет, 2020

©Автори, 2020

ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ ОСТЕОАРТРОЗУ КОЛІННИХ СУГЛОБІВ ПІСЛЯ АРТРОСКОПІЧНО КОНТРОЛЬОВАНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПЕРЕДНЬОЇ ХРЕСТОПОДІБНОЇ ЗВ'ЯЗКИ

Без'язична О.В.¹, Литовченко В.О.², Калмикова Ю.С.¹

¹*Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків, Україна*

²*Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*

Анотація. Проведено аналіз показників клініко-функціонального стану травмованих за шкалою наслідків травми колінного суглоба та остеоартрозу Knee injury and osteoarthritis outcome score (KOOS) після реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба під впливом програм фізичної реабілітації з метою прогнозу розвитку посттравматичного остеоартрозу. Доведено ефективність розробленої програми фізичної реабілітації.

Ключові слова: передня хрестоподібна зв'язка, реабілітація, остеоартроз.

Вступ. Такі патології, як ушкодження та захворювання менісків, суглобового хряща, капсули та зв'язок колінного суглоба, обумовлюють обмеження рухової функції нижньої кінцівки та потребують тривалого відновного лікування. У результаті можуть виникнути такі ускладнення, як посттравматичний гонартроз, рецидивуючий синовіт, нестабільність або контрактура суглоба [2]. Остеоартроз – найбільш поширене захворювання суглобів, частота розвитку якого неухильно зростає, що робить проблему його діагностики та лікування однією з найважливіших в артрології. В Україні розповсюдженість захворюваності на нього складає майже 500 осіб на 100 тисяч населення [1]. Актуальним залишається питання підходів до реабілітаційно-відновного лікування осіб після реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба, вибору оптимальних реабілітаційних заходів, направлених не тільки на нормалізацію клініко-функціонального стану нижніх

кінцівок, а також на профілактику розвитку посттравматичного гонартрозу.

Мета дослідження – дослідити прогноз розвитку гонартрозу у осіб після пошкодження передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба під впливом програм фізичної реабілітації за даними шкали KOOS.

Матеріали та методи: загальнонаукові, педагогічні спостереження, педагогічний експеримент, бібліосемантичний, клініко-функціональний, медико-статистичний. Всі постраждалі згідно сучасної класифікації ВООЗ були особами молодого віку до 44 років. Контрольна група, чи група порівняння складала 23 пацієнта, а основна становила 25 хворих. Середній вік постраждалих у контрольній групі становив $27,15 \pm 0,59$, а в основній групі $28,18 \pm 0,51$, що вказує на велике медико-соціальне значення наукової задачі. Оцінка клініко-функціональних результатів лікування здійснювалась за шкалою наслідків травми колінного суглоба та остеоартрозу Knee injury and osteoarthritis outcome score

(KOOS), яка нами була використана у більш віддалені терміни реабілітаційного процесу, а саме строки 38 тижнів, 45 тижнів, протягом останнього тижня, що передує даті. Дана шкала застосовується для оцінки фізичної реабілітації і у пацієнтів з пошкодженням передньої хрестоподібної зв'язки. KOOS також базується на анкетуванні і складається із 5 підрозділів (біль; інші скарги; активність у повсякденному житті; функція нижньої кінцівки під час спорту і відпочинку; якість життя, що пов'язана з колінними суглобом). На кожне питання пропонується 4 варіанти відповіді (нема – 0, незначно – 1, помірно – 2, сильно – 3, надмірно – 4). Підраховується сума балів за спеціальними формулами, що дозволяє по кожній шкалі отримати бальну оцінку від 100 до 0 балів. При цьому 100 балів характеризується відсутністю больових та інших проявів, а 0 балів свідчить, що симптоми різко виражені. Згідно результатів анкетування вибудовується так званий профіль результативного виходу процесу фізичної реабілітації, що прогнозує розвиток остеоартрозу колінного суглоба. Незадовільні результати фізичної реабілітації сягають в межах від 0 до 49 балів, задовільні складають від 50 до 79 балів, добрі 80 – 99 балів, відмінні – 100 балів [3].

Отримані результати. Періоди та фази фізичної реабілітації після реконструкції передньої хрестоподібної зв'язки: доопераційний за 2 тижні до проведення оперативного втручання, 1, 2 фаза; ранній післяопераційний до 1 місяця після операції, 3, 4 фаза; пізній післяопераційний з 5 до 21-го тижня, 5, 6 фаза; функціональний з 21 до 25-го тижня, 7 фаза; відновний період з 25 до 39 тижня, 8 фаза; професійний період з 40 до 46 тижня, 9 фаза. Програма фізичної реабілітації у пацієнтів контрольної і основної груп складалась із лікувальної гімнастики, масажу, фізіотерапевтичних процедур, що мали свої задачі і відмінності в кожному періоді відновного лікування. У пацієнтів основної групи програма фізичної реабілітації була спрямована на пріоритетне відновлення тону, сили,

маси м'язів задньої групи нижньої кінцівки. Вправи на розтягування біцепсів стегна розпочинали вже у 4-й день раннього післяопераційного періоду.

Наприкінці 8-ої фази нами використана шкала наслідків травми колінного суглоба та остеоартрозу KOOS. Де у пацієнтів контрольної групи незадовільні та відмінні результати не зустрічались зовсім. Задовільні результати були наявні у 20 пацієнтів, проте слід відмітити, що у 15 постраждалих бал оцінки коливався в межах 63 – 75 балів, у 5 хворих результат був у межах 50 – 55 балів, що незначно відрізняється від незадовільних результатів, останні коливаються від 0 до 49 балів. У трьох пацієнтів результати були добрі від 80 балів. У пацієнтів основної групи незадовільні та відмінні також результати не зустрічались зовсім, проте задовільні результати були наявні у 15 пацієнтів, і слід відмітити, що у 15 постраждалих бал оцінки коливався в межах 63 – 78 балів, у 10 пацієнтів результати були добрі від 80 балів.

По закінченні професійного періоду згідно шкали (KOOS) в основній групі незадовільні та відмінні результати не зустрічались зовсім. Задовільні результати були наявні у 10 пацієнтів, бал оцінки коливався в межах 63 – 79 балів, у 15 пацієнтів результати були добрі від 80 балів. В контрольній групі незадовільні та відмінні результати також не зустрічались. Задовільні результати були наявні у 19 пацієнтів у 14 постраждалих бал оцінки коливався в межах 63 – 76 балів, у 5 хворих результат залишався у межах 50 – 55 балів, пограничний з незадовільними результатами. Лише у чотирьох пацієнтів результати були добрі - більш ніж 80 балів.

Відмічається більш прогресивна динаміка покращання клініко-функціональних показників за шкалою KOOS в основній групі, а головною відмінністю є відсутність незадовільних результатів та переважна більшість 60% добрих результатів. Отже, запропонована програма фізичної реабілітації пацієнтів з пошкодженням передньої хрестоподібної зв'язки є більш результативною, а засоби

та методи фізичної реабілітації є виправданими.

Таким чином, розроблена програма фізичної реабілітації складалась із методів та засобів, які максимально сприяють покращенню клініко-функціонального стану нижніх кінцівок, якості життя хворих та профілактики розвитку остеоартрозу колінних суглобів.

Висновки. Розроблена програма фізичної реабілітації для травмованих з пошкодженням передньої хрестоподібної зв'язки з акцентуацією на відновлення тону, сили, маси м'язів задньої групи нижньої кінцівки достовірно краще впливає на показники клініко-функціонального стану, знижує прогноз розвитку посттравматичного гонартрозу, а отже максимально сприяє покращенню якості життя.

Список літератури:

1. Гайко Г.В., Осадчук Т.І., Калашніков А.В., Підгаєцький В.М. Диференційована тактика оперативного лікування хворих на остеоартроз колінних суглобів. *Вісник ортопедії, травматології та протезування*. 2019. №1. С. 23-32.
2. Герасименко С.І., Рой І.В., Борзих Н.О., Герасименко А.С., Катюкова Л.Д. Реабілітаційні заходи при ушкодженнях та захворюваннях структур колінного суглоба. *Вісник ортопедії, травматології та протезування*. 2019. №4. С. 17-22.
3. Bekkers J.E.J., Windt Th.S., Raijmakers N.J.H., Dhert W.J.A., Saris D.B.F. Validation of the Knee Injury and Osteoarthritis Outcome Score (KOOS) for the treatment of focal cartilage lesions. *Osteoarthritis and Cartilage*. 2009. Vol.17. №11. P.1434–1439.